

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

207/2024

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 10.10.2024 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτσαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόντα τα μέλη Δημήτριος Σταυρόπουλος, Σπυρίδωνας Χρυσοφώτης και Ιωάννης Μιχελάκης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο MEGA, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», αναφορικά με διατάξεις περί προστασίας ανηλίκων και σήμανσης εκπομπών κατά την προβολή του επεισοδίου της ελληνικής σειράς συνεχείας με τίτλο «ΣΙΩΠΗΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ» την 6.6.2021, μεταξύ 20.57 και 21.58. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3330/7.6.2021 καταγγελία.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 128/23.4.2024, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Στη συνέχεια, η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 705/ΕΣ/25.4.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η Ειδική Επιστήμων την με αριθμό πρωτοκόλλου 847/ΕΣ/23.5.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Σπυριδούλα Καλογήρου. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 30.10.2024 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5785/30.10.2024 υπόμνημά του.

Την 5.11.2024 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Πέτρος Τριανταφυλλίδης, που είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά τους απόντες κατά τη συζήτηση της 10.10.2024 Δημήτριο Σταυρόπουλο, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη και Ιωάννη Μιχελάκη, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3330/7.6.2021 καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 705/ΕΣ/25.4.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ Αικατερίνη Κοντοπούλου, την με αριθμό πρωτοκόλλου 847/ΕΣ/23.5.2024 νομική εισήγηση της ειδικής επιστήμονος - νομικού Όλγας Γαρουφαλιά, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια, το με αριθμό πρωτοκόλλου 5785/30.10.2024 υπόμνημά που υπέβαλε ο σταθμός και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και στη συνέχεια αποχώρησε. Τα μέλη Δημήτριος Σταυρόπουλος, Σπυρίδωνας Χρυσοφώτης και Ιωάννης Μιχελάκης δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως της 10.10.2024 και η δήλωσή τους αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος, μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου και άκουσε την Εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων.
2. Τα άρθρα 15 παρ. 2 και 21 παρ. 1 του Συντάγματος θεσπίζουν υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας. Ειδικότερα, το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζει: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ... Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους ... έχει ως σκοπό ... το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας» και το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει: «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους».
3. Περαιτέρω, θεσπίζεται υποχρέωση προστασίας των ανηλίκων κατά τη μετάδοση των εκπομπών των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, στα άρθρα: α) 9 παρ. 3 του Ν. 4779/2021, το οποίο ορίζει: «Όλα τα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των επαναλήψεων, εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων, των μηνυμάτων τηλεπώλησης και των δελτίων ειδήσεων, κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στη σωματική, ψυχική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων», β) 1 της ΥΑ 106/2019 το οποίο ορίζει: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων (τηλεοπτικών διαφημίσεων) και των μηνυμάτων τηλεπώλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. θ και ιβ του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010 αντίστοιχα, κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει σωματική, ηθική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των ανηλίκων (προσώπων ηλικίας έως 18 ετών)».

4. Το άρθρο 2 της ΥΑ 106/2019 ορίζει ως προς τα κριτήρια επιλογής της προσήκουσας σήμανσης τα εξής: «Η επιλογή της προσήκουσας σήμανσης ενός προγράμματος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυνατότητα άσκησης του γονικού ελέγχου. Βασικό κριτήριο για την επιλογή της προσήκουσας σήμανσης αποτελεί η ύπαρξη αντιστοιχίας μεταξύ περιεχομένου προγράμματος και ώρας μετάδοσής του, σε συνδυασμό με την πιθανή παρακολούθηση αυτού από ανηλίκους. Η καταλληλότητα του προγράμματος κρίνεται με βάση ιδίως ποιοτικά κριτήρια και ποσοτικά κριτήρια, όπως την ύπαρξη συντακτικής αιτιολόγησης, το συνολικό πλαίσιο του προγράμματος και τον χαρακτήρα αυτού, τη συχνότητα, την επαναληπτικότητα, την ένταση και τη διάρκεια μετάδοσης ακατάλληλων σκηνών, τη γενική ή ειδική στόχευση του παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων».
5. Το άρθρο 4 της ΥΑ 106/2019, Πίνακας III ορίζει: «Η εμφάνιση του οπτικού συμβόλου θα γίνεται σε όλη την διάρκεια του προγράμματος».
6. Το άρθρο 4 της ΥΑ 106/2019, Πίνακας IV ορίζει: «Η εμφάνιση της επεξήγησης κατάλληλο για άνω των δώδεκα ετών μεταδίδεται για τριάντα (30) δευτερόλεπτα στην αρχή του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του».
7. Το άρθρο 4 της ΥΑ 106/2019, Πίνακας V ορίζει: «Η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης προγράμματος με σήμανση 3ης κατηγορίας – «κατάλληλο για άνω των δώδεκα (12) ετών» είναι μετά τις 21.00 έως τις 06.00 και την Παρασκευή, Σάββατο και την παραμονή αργιών και κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών μετά τις 22.00».
8. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 της ΥΑ 106/2019 για την πληρέστερη προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών προβλέπεται, πέρα από την ηλικιακή ταξινόμηση των προγραμμάτων, και ταξινόμηση αυτών βάσει του περιεχομένου τους. Ειδικότερα, στο άρθρο αυτό προβλέπει υποχρέωση εμφάνισης ειδικής λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου των προγραμμάτων που είναι κατάλληλα για παιδιά άνω των δώδεκα ετών, ανάλογα με τη βλάβη που αυτό μπορεί να προκαλέσει στους ανηλίκους (λ.χ. σκηνές βίας, σεξουαλικές σκηνές, χρήσης ουσιών και σκηνές απρεπούς εκφοράς λόγου), η οποία εμφανίζεται κάτω από το οπτικό σύμβολο κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΥΑ 106/2019, Πίνακας VIII η ανωτέρω υποχρεωτική μετάδοση ειδικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου των τηλεοπτικών προγραμμάτων κατάλληλων από 12 ετών και άνω αφορά προγράμματα με το εξής περιεχόμενο και η σήμανση είναι η εξής: Βία – Το πρόγραμμα περιέχει σκηνές βίας, Σεξ - Το πρόγραμμα περιέχει

σεξουαλικές σκηνές, Χρήση ουσιών - Το πρόγραμμα περιέχει σκηνές χρήσης ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών, Ακατάλληλη φρασεολογία - Το πρόγραμμα περιέχει απρεπή εκφορά λόγου. Στο άρθρο αυτό προβλέπεται ότι κατά την έναρξη του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του εμφανίζονται στην οθόνη τα λεκτικά σήματα προσδιορισμού του περιεχομένου του προγράμματος και η επεξήγησή τους. Τα λεκτικά σήματα δηλαδή οι λέξεις «βία», «σεξ», «χρήση ουσιών» και «ακατάλληλη φρασεολογία» αναλόγως του περιεχομένου του προγράμματος, εμφανίζονται στην οθόνη κάτω από το οπτικό σύμβολο κατάταξης των προγραμμάτων για τριάντα (30) δευτερόλεπτα στην αρχή της μετάδοσης του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του.

9. Η προστασία της παιδικής ηλικίας έχει αναχθεί σε αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας του συντακτικού νομοθέτη, ο οποίος με το άρθρο 21 την έθεσε «υπό την προστασία του κράτους» (παρ. 1), το οποίο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις υποχρεούται να λαμβάνει «ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας (παρ. 4)». Οι διατάξεις που αφορούν την προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (δημόσιας τάξης) (ΣτΕ 2572/2015).

10. Η θέσπιση από τον Εθνικό νομοθέτη ειδικών ρυθμίσεων για τα ανήλικα πρόσωπα έχει ως προφανή βάση το δεδομένο της κοινής πείρας ότι αυτά αποτελούν μια ευάλωτη και ευαίσθητη κοινωνική ομάδα που λόγω της συναισθηματικής και ψυχικής ανωριμότητάς τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη ανεπτυγμένης κρίσης, είναι περισσότερο επιρρεπή σε άκριτη υιοθέτηση και μίμηση αλλότριων συμπεριφορών, ιδίως συμπεριφορών που προβάλλονται από τηλεοράσεως και εκλαμβάνονται (από τους ανήλικους) ως κανονικές και συνήθειες (πρβλ. και ΣτΕ 3634/2015).

11. Η παράβαση των διατάξεων περί προστασίας ανηλίκων δεν στοιχειοθετείται μόνο με την προβολή πορνογραφικών σκηνών ή σκηνών άσκοπης βίας, ο δε κίνδυνος προκλήσεως βλάβης στους ανηλίκους είναι δυνατόν να προκύπτει από το όλο περιεχόμενο της εκπομπής (ΣτΕ 495/2015).

12. Το ΕΣΡ είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προσήκουσας σήμανσης των τηλεοπτικών εκπομπών, εν όψει του περιεχομένου τους, σε αρνητική δε περίπτωση επιβάλλει στους τηλεοπτικούς σταθμούς τις προβλεπόμενες από το νόμο διοικητικές κυρώσεις (πρβλ. ΣτΕ 4000/2013).

13. Το ΕΣΡ υποχρεούται να διασφαλίζει την προστασία των ανηλίκων και των νέων από το περιεχόμενο του μεταδιδόμενου ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος που

ενδέχεται να είναι επιβλαβές για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και μεταδίδεται σε ώρα που είναι πιθανή η παρακολούθησή του από αυτούς και είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προσήκουσας σήμανσης των τηλεοπτικών εκπομπών, εν όψει του περιεχομένου τους, σε αρνητική δε περίπτωση επιβάλλει στους τηλεοπτικούς σταθμούς τις προβλεπόμενες από το νόμο διοικητικές κυρώσεις (πρβλ. ΣτΕ 4000/2013. Βλ. και ΣτΕ 4054/2008, ΣτΕ 3412/2011, 363/2015, 2015/2017, 2016/2017, 2013/2017)

14. Η χρήση κατάλληλης σήμανσης προειδοποιεί καταλλήλως τους έχοντες τη γονική μέριμνα για την ενδεχόμενη αρνητική επίδραση από την παρακολούθηση του προγράμματος στους ανηλίκους τηλεθεατές, ώστε να ασκήσουν την κατά την κρίση τους προσήκουσα επίβλεψη (ΣτΕ 681/2022), ενώ αντίθετα η μη ορθή σήμανση μίας εκπομπής εμποδίζει τους γονείς να αποκλείσουν την παρακολούθησή της από τα ανήλικα παιδιά τους (πρβλ. ΣτΕ 1399/2019 και ΣτΕ 3345/2014). Ως εκ τούτου, έχει κριθεί από το ΣτΕ ότι η προβολή εκπομπής σε ώρα κατά την οποία οι ανήλικοι συνήθως παρακολουθούν τηλεόραση με αναντίστοιχη σε σχέση με το περιεχόμενό της σήμανσης δεν εξασφαλίζει επαρκώς την προστασία τους (ΣτΕ 711/2015).

15. Κρίθηκε από το ΣτΕ ότι υπήρξε αναντιστοιχία μεταξύ της σήμανσης και του περιεχομένου εκπομπής και της ώρας μετάδοσής της, δεδομένου ότι ήταν πιθανή η παρακολούθησή της από ανηλίκους, το δε περιεχόμενό της εκπομπής δεν άρμοζε σε εκπομπή που απευθυνόταν σε αόριστο αριθμό ατόμων μέσω της τηλεόρασης που ασκεί άμεση επίδραση στους τηλεθεατές, ειδικά όταν αυτοί είναι μικρής ηλικίας (ανήλικοι) και επηρεάζονται εύκολα από τα μηνύματα που δέχονται λόγω έλλειψης ωριμότητας και κριτικής σκέψης (ΣτΕ 1005/2023). Επιπρόσθετα, η προβολή από εκπομπές συγκεκριμένων προτύπων εμφάνισης και συμπεριφοράς, μπορεί ενόψει του έντονα επιδραστικού χαρακτήρα του μέσου προβολής, να ασκήσει ιδιαίτερη επιρροή στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων και μάλιστα εκείνων που βρίσκονται στο ευαίσθητο στάδιο πνευματικής και συναισθηματικής ωρίμανσης της προεφηβικής και εφηβικής ηλικίας (πρβλ. ΣτΕ 681/2022). Όταν μία εκπομπή μεταδίδεται σε χρονικό διάστημα στο οποίο εν δυνάμει τηλεθεατές του τηλεοπτικού προγράμματος είναι ως επί το πλείστον, κατά το συνήθως συμβαίνουν, νεαρά και ανήλικα άτομα, που αποτελούν ευάλωτη στον επηρεασμό και επιρρεπή στον μιμητισμό κοινωνική ομάδα, ελλοχεύει ο κίνδυνος εξοικείωσής τους με τις περιγραφόμενες στην εκπομπή πράξεις, ενώ δεν μπορεί να αποκλεισθεί η

συμπτωματική παρακολούθηση της εκπομπής από ανήλικα άτομα (Βλ. σχετικά ΣτΕ 509/2018).

16. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα των φακέλων, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Η υπόθεση της εν λόγω σειράς συνεχείας αφορά την απαγωγή μίας ομάδας μαθητών που έχει ως στόχο την λήψη εκδίκησης έναντι ενός επιχειρηματία που έχει βλάψει την οικογένεια του διοργανωτή της απαγωγής. Στο εξεταζόμενο επεισόδιο προβάλλονται δύο σκηνές χρήσης ναρκωτικών ουσιών και τέσσερις σεξουαλικές σκηνές.

Το εξεταζόμενο επεισόδιο που προβλήθηκε στις 6.6.2021 κατατάχθηκε στην 3η κατηγορία σήμανσης «12» - «κατάλληλο για άνω των δώδεκα ετών» και μεταδόθηκε ημέρα Κυριακή και ώρα μεταξύ 20.57 και 21.58. Όμως, το εν λόγω επεισόδιο δεν έφερε την ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου του και την επεξήγησή της κατά την έναρξη του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του.

Στις 21:03:12-21:03:43 (διάρκεια: 31 δευτερόλεπτα) προβάλλεται σκηνή με τίτλο «7 χρόνια πριν την απαγωγή» όπου παρακολουθούμε τον πρωταγωνιστή Βασίλη Τότση σε νεότερη ηλικία ακόμα γνωστός ως Ιάσωνας Τσιμάκης να κάνει χρήση ναρκωτικών καπνίζοντας κρακ σε αυτοσχέδια πίπα και να πέφτει σε χάνωση. Στην επόμενη σκηνή (21:03:43-21:04:28), το ίδιο άτομο βρίσκεται στην πρώτη συνάντησή του με ομάδα απεξάρτησης, όπου ομολογεί ότι παρότι είναι αστυνομικός στην δίωξη ναρκωτικών είναι τοξικομανής εθισμένος στο κρακ και στην μεθαμφεταμίνη λόγω απώλειας της συζύγου και του ενός έτους τέκνου τους σε πυρκαγιά τον προηγούμενο χρόνο.

Στις 21:12:02-21:12:44 (διάρκεια: 42 δευτερόλεπτα) μετά το πέρας της ίδιας συνάντησης τοξικοεξαρτημένων, ένα μέλος της ομάδας ρωτά κατ' ιδίαν τον πρωταγωνιστή Βασίλη Τότση.

Μέλος ομάδας: Δεν είσαι αστυνομικός, έτσι δεν είναι;

Βασίλης Τότσης: Τι πράμα;

Μέλος ομάδας: Σε είχα πετύχει πριν δυο χρόνια σε μια άλλη ομάδα, δεν με θυμάσαι;

Βασίλης Τότσης: Με μπερδεύεις με άλλον.

Μέλος ομάδας: Εκεί είχες πει ότι ήσουν δικηγόρος, ότι η οικογένειά σου πέθανε, πνίγηκε στη θάλασσα. Είναι δικαίωμά σου να λες ό,τι θέλεις. Αν αυτό σε κάνει να νιώθεις-

Η πρότασή της διακόπτεται καθώς ο Ιάσωνας Τσιμάκης/Βασίλης Τότσης την αρπάζει από τον λαιμό και την σπρώχνει βιαίως μέχρι να ακουμπήσει η πλάτη της στον κοντινότερο τοίχο (καρέ 3).

Βασίλης Τότσης: Αν θα σε ξαναπιάσω να λες ψέματα για μένα, θα σε πνίξω με τα ίδια μου τα χέρια. Το κατάλαβες αυτό, παλιοτζάνκι; Την χτυπά με την γροθιά του στην κοιλιά (καρέ 4).

Η συνομιλήτριά του, διπλωμένη στα δυο από τον πόνο προσπαθεί να πάρει ανάσα.

Μονολογεί: Είσαι τρελός; Είσαι τρελός!

Βασίλης Τότσης: Μη σε ξαναδώ μπροστά μου. Μη σε ξαναδώ μπροστά μου!

Η συνομιλήτριά του βήχοντας ακόμα, γνέφει καταφατικά.

Στις 21:23:02-21:23:48 (διάρκεια: 46 δευτερόλεπτα) προβάλλεται σκηνή σεξ ανάμεσα σε μια εργάτρια και τον πρωταγωνιστή στο εργοτάξιο όπου αυτός εργάζεται. Η σκηνή διαδραματίζεται το βράδυ, σε χώρο με ελάχιστο φωτισμό.

Βασίλης Τότσης: Έλα εδώ.

Ακούγονται βογγητά και των δυο.

Γυναίκα: Καλά, κάτσε. Τι βιάζεσαι; Κάτσε να κάνω ένα τσιγάρο.

Βασίλης Τότσης: Έλα, τράβα.

Γυναίκα: Την επόμενη φορά, να μην πάρεις εμένα. Ηλίθιε!

Στις 21:25:10-21:25:25 (διάρκεια: 15 δευτερόλεπτα) προβάλλεται σκηνή σεξ ανάμεσα στην Αθηνά Καρούζου και τον πρωταγωνιστή στο εργοτάξιο όπου αυτός εργάζεται. Η σκηνή διαδραματίζεται το βράδυ, σε χώρο με ελάχιστο φωτισμό. Δεν υπάρχει καθόλου διάλογος, παρά μόνο επιφωνήματα του πρωταγωνιστή.

Στην αμέσως επόμενη σκηνή (21:25:26-21:25:37) προβάλλεται ο πρωταγωνιστής να καπνίζει κρακ με την αυτοσχέδια πίπα στο σπίτι του φίλου του, Μιχάλη. Εμβόλιμα, προβάλλεται σκηνή όπου συζητά ο πρωταγωνιστής με την Αθηνά Καρούζου, χωρίς ήχο, η οποία εναλλάσσεται με την σκηνή συζήτησης που ακολουθεί ανάμεσα στους δυο άντρες και ολοκληρώνεται στις 21:26:24.

Βασίλης Τότσης: Θέλω να την πηδήξω, ρε φίλε.

Μιχάλης: Για ποια μιλάς;

Βασίλης Τότσης: Την κόρη του Καρούζου.

Γελούν και οι δυο.

Μιχάλης: Να σου πω, το έχεις κάψει τελείως, το ξέρεις, ε;

Βασίλης Τότσης: Και μετά να πηδήξω και αυτόν και όλο του το σόι και να μην αφήσω κανέναν παραπονεμένο.

Μιχάλης: Να σου πω, ε, ε, ε! Σύνελθε! Και άμα γουστάρεις να μαστουρώνεις να πηγαίνεις σπίτι σου.

Βασίλης Τότσης: Σώπα ρε μαλάκα! Τι είναι αυτά;

Μιχάλης: Ναι; Έλα, πούλο.

Στις 21:52:50-21:53:15 (διάρκεια: 25 δευτερόλεπτα) ο πρωταγωνιστής προσεγγίζει ερωτικά μια γυναίκα σε υποφωτισμένο χώρο. Και οι δυο είναι όρθιοι. Η γυναίκα ακουμπά με την πλάτη στον τοίχο, και ο πρωταγωνιστής της χαϊδεύει τα μαλλιά. Στη συνέχεια, ο πρωταγωνιστής προσπαθεί να της αφαιρέσει το παντελόνι (ακούγεται ο ήχος πόρπης ζώνης).

Γυναίκα: Τι κάνεις; (τον απωθεί): Ήρεμα! Σταμάτα, σου λέω. Με πονάς!

Στις 21:54:04-21:54:15 (διάρκεια: 11 δευτερόλεπτα) προβάλλεται σκηνή σεξ ανάμεσα στην Αθηνά Καρούζου και τον πρωταγωνιστή. Και οι δυο είναι όρθιοι σε υποφωτισμένο χώρο.

Καρούζου: Με πονάς.

Ο πρωταγωνιστής την αγνοεί.

Καρούζου, απωθώντας τον, φωνάζοντας δυνατά: Με πονάς!

III. Υπαγωγή

Ενόψει των αναλυτικά περιγραφέντων ανωτέρω πραγματικών περιστατικών προκύπτει ότι βάσει του περιεχομένου του επίμαχου επεισοδίου (προβολή σκηνών

χρήσης ναρκωτικών ουσιών και ερωτικών σκηνών) και της κατάταξής του στην 3^η κατηγορία σήμανσης έπρεπε αυτό να φέρει την εξής λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου του και την αντίστοιχη επεξήγησή της: «Σεξ - Το πρόγραμμα περιέχει σεξουαλικές σκηνές, Χρήση ουσιών - Το πρόγραμμα περιέχει σκηνές χρήσης ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών», η εμφάνιση της οποίας παραλήφθηκε πλήρως από τον σταθμό.

Το επίμαχο επεισόδιο μεταδόθηκε ημέρα και ώρα που ήταν δυνατή η παρακολούθησή του από ανηλίκους και εφήβους, για αυτό και η εμφάνιση του συμβόλου της 3ης κατηγορίας σήμανσης χωρίς να συνοδεύεται από την ανωτέρω υποχρεωτική λεκτική σήμανση και την επεξήγησή της δεν εξασφάλισε την προστασία των ανηλικών τηλεθεατών και εμπόδισε τους ασκούντες τον γονικό έλεγχο να αποτρέψουν την παρακολούθησή του από αυτούς, γιατί οι τηλεθεατές (ανήλικοι και ασκούντες τη γονική μέριμνα των ανηλικών) δεν ανέμεναν να μεταδοθεί περιεχόμενο ακατάλληλο για ανηλίκους ή έστω δεν γνώριζαν εκ των προτέρων σε τι συνίστατο η ακαταλληλότητα του επίμαχου προγράμματος βάσει του περιεχομένου του.

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια κρίνει ομόφωνα ότι το συγκεκριμένο περιεχόμενο του εξεταζόμενου προγράμματος ήταν δυνατόν: α) να επιδράσει αρνητικά στους ανηλίκους και ειδικά στους εφήβους που βρίσκονται σε μία ηλικία πρώιμη και ανώριμη, πολύ ευάλωτη ψυχικά και συναισθηματικά και να τους οδηγήσει σε μίμηση συγκεκριμένων συμπεριφορών ή πράξεων, επειδή δεν έχουν ακόμα αναπτύξει αντιστάσεις και κρίση και επηρεάζονται πολύ από τα ερεθίσματα που δέχονται γύρω τους και από τα μηνύματα που λαμβάνουν, ειδικά από ένα μέσο όπως η τηλεόραση που λόγω της δύναμης της εικόνας ασκεί μεγάλη επίδραση στους τηλεθεατές και β) να εξοικειώσει τους ανηλίκους με δραστηριότητες που ενέχουν κίνδυνο για την υγεία (χρήση ναρκωτικών ουσιών), επειδή οι ανήλικοι βρίσκονται στο ευαίσθητο στάδιο της προεφηβικής και εφηβικής ηλικίας, και είναι πιθανό να οδηγηθούν σε αφομοίωση ιδεών, θέσεων και προτύπων συμπεριφοράς που μπορεί να τους επηρεάσουν λόγω της συναισθηματικής και πνευματικής τους ανωριμότητας και της αδυναμίας τους να ερμηνεύσουν σωστά τις πληροφορίες που προβάλλονται από την τηλεόραση, με αποτέλεσμα να αφομοιώνουν χωρίς κριτική και επεξεργασία αυτό που βλέπουν, ενώ

συχνά ωθούνται σε μίμηση των προβαλλόμενων συμπεριφορών ή στην επιχείρηση των προβαλλόμενων πράξεων.

Επιπλέον, κρίθηκε από την Ολομέλεια ότι η επιλεγείσα από τον σταθμό 3^η κατηγορία σήμανσης δεν ήταν η προσήκουσα, και ότι υπήρχε αναντιστοιχία μεταξύ περιεχομένου εκπομπής, σήμανσης και ώρας μετάδοσης αυτής, σε συνδυασμό με την πιθανή παρακολούθηση της εκπομπής από ανηλίκους.

Δυνάμει όλων των ανωτέρω, κρίθηκε ότι συντελέστηκε παράβαση των διατάξεων περί σήμανσης εκπομπών και προστασίας ανηλίκων, δεδομένου ότι η εξοικείωση των ανηλίκων τηλεθεατών με τις ανωτέρω συμπεριφορές (και ειδικά τη χρήση ναρκωτικών ουσιών) ήταν δυνατόν να έχει δυσμενή επίδραση στην πνευματική, σωματική και ηθική ανάπτυξη αυτών, ενώ εξάλλου η προβολή του επίμαχου προγράμματος σε ώρα (μεταξύ 20.57 και 21.58) και ημέρα (Κυριακή), κατά την οποία οι ανήλικοι συνήθως παρακολουθούν τηλεόραση, με την μη προσήκουσα σήμανση 3ης κατηγορίας και χωρίς την εμφάνιση λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου του προγράμματος δεν εξασφάλισε επαρκώς την προστασία τους.

Δυνάμει των ανωτέρω η Ολομέλεια ομόφωνα έκρινε ότι η εγκαλουμένη παραβίασε τις διατάξεις περί προστασίας ανηλίκων και σήμανσης εκπομπών και πρέπει να της επιβληθεί διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Με βάση δε τη βαρύτητα της παραβάσεως και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ομόφωνα ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την προστασία των ανηλίκων και τη σήμανση εκπομπών, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εγκαλούμενη εταιρεία με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ΜΕΓΑ τη διοικητική κύρωση του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ που εδρεύει στην Αθήνα Αττικής, με ΑΦΜ 800745939, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ
2. Του Ιωάννη Βρέντζου του ....., κατοίκου....., με ΑΦΜ ....., Δ.Ο.Υ. ...., ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 5^η Νοεμβρίου 2024 και δημοσιεύτηκε την 19^η Δεκεμβρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ